

การศึกษาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนด้านใฝ่เรียนรู้ อยู่อย่างพอเพียง และจิตสาธารณะ

Investigate Attributes of Students in Three Areas Curiosity, Sufficiency and Public Mind

ศาสตราจารย์¹

Sakorn Atthachakara¹

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมาย เพื่อศึกษาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนด้านใฝ่เรียนรู้ อยู่อย่างพอเพียง และจิตสาธารณะ กลุ่มผู้ให้ข้อมูลเป็นนักเรียนโรงเรียนบ้านวังบัวสามัคคีวิทยา ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2559 ได้แก่นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 10 คน นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 และ 2 จำนวน 10 คน รวมจำนวน 20 คน เครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถามด้านใฝ่เรียนรู้ จำนวน 15 ข้อ อยู่อย่างพอเพียง จำนวน 15 ข้อ และจิตสาธารณะ จำนวน 15 ข้อ รวม 45 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนก รายข้อ 0.23 - 0.78 และค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.89 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่าคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนด้านใฝ่เรียนรู้ อยู่อย่างพอเพียง และจิตสาธารณะ โดยภาพรวมอยู่ในระดับ มาก

คำสำคัญ : คุณลักษณะอันพึงประสงค์ ใฝ่เรียนรู้ อยู่อย่างพอเพียง จิตสาธารณะ

Abstract

The Study aims to investigate attributes of students in three areas : curiosity, sufficiency, and public mind. Panel participants were 10 of Prathomsueksa 6 students, 10 of Matthayomsueksa 1 and 2 students from Wangbua Samakui Witthaya School. Research tool was questionnaire and data were analyzed by mean and standard deviation. Finding revealed that students had 3 attributes at high level at all.

Keywords : Attributes, Curiosity, Sufficiency, Public mind

¹ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

¹ Faculty of Education, Mahasarakham University.

บทนำ

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และฉบับแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มีบทบัญญัติหลายมาตราที่เป็นการวางกรอบแนะแนวทางในการจัดพัฒนา และปฏิรูปการศึกษา ได้แก่การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทุกด้านและสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข (มาตรา 6) การจัดการศึกษาทั้งในระบบ นอกระบบ และตามอัธยาศัย ที่ต้องเน้นความสำคัญทั้งความรู้ คุณลักษณะอันพึงประสงค์ กระบวนการเรียนรู้ และบูรณาการตามความเหมาะสมของแต่ละระดับการศึกษา (มาตรา 23) จัดกระบวนการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับความถนัดความสนใจ ผีกทักษะกระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์ โดยการเรียนรู้จากประสบการณ์จริง การฝึกปฏิบัติ ซึ่งมีการผสมผสานสาระความรู้ต่าง ๆ ได้อย่างสมดุลกัน รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรมและค่านิยมที่ดีงาม และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ (มาตรา 24) แต่สังคมไทยในปัจจุบันอยู่ในยุคบริโภคนิยมตกเป็นทาสของวัตถุ เมื่อไม่มีก็ต้องดิ้นรน ขวนขวายหามาให้ได้ แม้แต่เอาร่างกายเข้าแลกกับโทรศัพท์มือถือเพียงเครื่องเดียวเยาวชนก็ยังทำได้ (กระทรวงศึกษาธิการ.2547 : 2 - 3) หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน

พุทธศักราช 2551 กำหนดให้เป็นหน้าที่ของสถานศึกษาที่จะต้องจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เพื่อเพิ่มพูนความรู้ให้กว้างขวาง หลากหลาย ทั้งด้านวิชาการ และด้านอาชีพ การเสริมสร้างบุคลิกภาพลักษณะนิสัย ศักยภาพ เจตคติ ค่านิยม คุณธรรม จริยธรรมซึ่งนำไปสู่การดำรงชีวิตในสังคมประชาธิปไตย ที่ส่งเสริมให้เคารพสิทธิ เสรีภาพของผู้อื่น ความมีระเบียบวินัย ความรับผิดชอบ ซื่อสัตย์สุจริต ความอดทน ความรู้ประพฤดีปฏิบัติตนให้มีคุณค่า รู้จักบทบาทหน้าที่มุ่งมั่นในการทำงาน มีจิตสาธารณะต่อชุมชนต่อสังคมและต่อประเทศชาติ และสามารถดำรงชีวิตได้อย่างเป็นสุข ซึ่งมีแนวทางการดำเนินงานเกี่ยวกับการกำหนดคุณลักษณะอันพึงประสงค์รวมอยู่ด้วย โดยสถานศึกษาต้องร่วมกับชุมชน กำหนดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ เพื่อเป็นเป้าหมายในการพัฒนาผู้เรียนด้านคุณธรรมจริยธรรมและค่านิยม โดย คุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่สถานศึกษากำหนดเป็นคุณลักษณะอันพึงประสงค์นั้น สามารถกำหนดขึ้นให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความจำเป็นที่จะต้องปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมดังกล่าวให้แก่ผู้เรียนเพิ่มจากที่กำหนดไว้ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ ซึ่งคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน หมายถึงลักษณะที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับ

ผู้เรียนเป็นคุณลักษณะที่สังคมต้องการ เพื่อให้สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข ในฐานะพลเมืองไทยและพลเมืองโลก อันประกอบด้วย 8 คุณลักษณะ ได้แก่ รักชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ ซื่อสัตย์สุจริต มีวินัย ใฝ่เรียนรู้ อยู่อย่างพอเพียง มุ่งมั่นในการทำงาน รักความเป็นไทย และมีจิตสาธารณะ (กระทรวงศึกษาธิการ. 2551 : 5)

สถานการณ์ภายในประเทศในปัจจุบันที่มีการแก้ปัญหาโดยการใช้ความรู้แรงและประชาชนได้รับรู้ข่าวสารมากมาย ซึ่งขาดการกลั่นกรองที่เหมาะสม โดยเฉพาะจากสื่อ สังคมและเครือข่ายสังคม (Social Medias และ Social Networks) จะมีอิทธิพลต่อจิตใจและพฤติกรรมเด็กอย่างมากส่งผลให้เกิดเด็กสายพันธุ์ใหม่ที่ก้าวร้าว มีปัญหาเรื่องการควบคุมอารมณ์ ใช้ความรู้แรงในการแก้ปัญหา ไม่เคารพกฎหมายและกติกาสังคม ขาดความเมตตา ต่อเพื่อนมนุษย์ ขาดความมีจิตอาสาขาดความไว้วางใจกัน และมองโลกในแง่ร้าย รวมทั้งมีเหตุปัจจัยและพฤติกรรมเสี่ยงในการใช้ชีวิตและการใช้เวลาของเยาวชนเอง ได้แก่ ครอบครัวขาดความรักความอบอุ่น มีความรักหรือมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร สื่ออินเทอร์เน็ต การเข้าถึงอบายมุขโดยง่าย และการขาด

แบบอย่างที่ดีที่เป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาเรียนรู้ อารมณ์และจิตใจ รายงานสภาวการณ์เด็กและเยาวชน (อมรวิษณุ นาครทรรพ. 2551) พบว่า ลักษณะการดำเนินชีวิตของเด็กและเยาวชนนั้นมีพฤติกรรมเสี่ยงมากขึ้น อาทิมีการใช้เวลากับสื่อต่าง ๆ กว่า 6-7 ชั่วโมงต่อวัน โดยหมดไปกับการดูโทรทัศน์ราว 3 ชั่วโมง อินเทอร์เน็ตกว่า 2 ชั่วโมง และโทรศัพท์กว่า 1 ชั่วโมงครึ่ง ซึ่งจากข้อมูลของสถาบันวิจัยซีเอ็มอาร์ มาร์เก็ตติ้ง รีเสิร์ท พบว่า การใช้อินเทอร์เน็ตในร้านบริการเพื่อเล่นเกมร้อยละ 86 สนทนาออนไลน์ร้อยละ 49 ส่งอีเมลร้อยละ 44 ใช้เพื่อการศึกษาเพียงร้อยละ 14 และมีเด็กเล่นเกมออนไลน์ คอมพิวเตอร์ และอื่น ๆ เป็นประจำร้อยละ 20 ใช้เวลาเฉลี่ยวันละ 2 ชั่วโมง ทำให้เกิดปัญหาเด็กติดเกม การดูเว็บ คลิปโป๊ทัศนคติและการเลียนแบบพฤติกรรมทั้งในเรื่องการบริโภคสินค้าฟุ่มเฟือยและวัตถุนิยมมากขึ้น การมีเพศสัมพันธ์เกิดปัญหาการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์และการติดเชื้อเอชไอวีเอดส์ นอกจากนี้พบว่า เด็กประมาณร้อยละ 30 มีอาการเครียดและปัญหาทางอารมณ์ และ 37 คนในแสนคนพยายามฆ่าตัวตาย โดยกลุ่มอายุ 19-25 ปี มีถึง 75 คนในแสนคน รวมทั้งมีพฤติกรรมก้าวร้าว ตั้งแก๊งแข่งรถมอเตอร์ไซด์ ใช้ความรู้แรง ทะเลาะวิวาท ดื่มสุราและเสพ

ยาเสพติด มีปัญหาออกจากโรงเรียนกลางคัน ตลอดจนผลสัมฤทธิ์การศึกษาต่ำ ประเด็นปัญหาในชั้นเรียนของนักเรียนพบว่า ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนน้อย ขาดการมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นทั้งๆ ที่เป็นผู้มีความรู้ ไม่มีความใฝ่เรียนรู้ขาดความสนใจในการเรียน ไม่มีความกระตือรือร้นในการเรียน ขาดความรับผิดชอบ เอาใจใส่ซึ่งจะส่งผลให้เยาวชนซึ่งเป็นกำลังแรงงานของชาติในอนาคตขาดคุณภาพทั้งทักษะความรู้ ขาดวินัย และมีพฤติกรรมรุนแรง รวมทั้งขาดจริยธรรม คุณธรรมได้ (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. 2553 : 17-18)

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (กระทรวงศึกษาธิการ. 2551 : 8) กำหนดใฝ่เรียนรู้ อยู่อย่างพอเพียง จิตสาธารณะ อยู่ใน 8 คุณลักษณะ ที่สถานศึกษาจะต้องพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ โดยการกำหนดให้หนึ่งในกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนคือกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนบำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์ต่อสังคม ชุมชน และท้องถิ่นตามความสนใจ ในลักษณะอาสาสมัคร เพื่อแสดงถึงความรับผิดชอบ ความดีงาม ความเสียสละต่อสังคม มีจิตสาธารณะ เช่น กิจกรรมอาสา

พัฒนาต่าง ๆ กิจกรรมสร้างสรรค์สังคม ให้สถานศึกษาจัดสรรเวลาให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติกิจกรรม คือ ในระดับประถมศึกษา (ป.1-6) รวม 6 ปี จำนวน 60 ชั่วโมง ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น (ม.1-3) รวม 3 ปี จำนวน 45 ชั่วโมง ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย (ม.4-6) รวม 3 ปี จำนวน 60 ชั่วโมง (กระทรวงศึกษาธิการ. 2551 : 17-21) ทั้งนี้ให้ดำเนินการตามแนวปฏิบัติในการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้วยวิธีดังต่อไปนี้ คือบูรณาการในกลุ่มสาระการเรียนรู้ 8 กลุ่มสาระ จัดในกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน จัดโครงการเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ และปลูกฝังคุณลักษณะอันพึงประสงค์โดยสอดแทรกในกิจวัตรประจำวันของสถานศึกษา (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. 2553 : 3)

ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนด้านใฝ่เรียนรู้ อยู่อย่างพอเพียง และจิตสาธารณะ โรงเรียนบ้านวังบัวสามัคคีวิทยา มาใช้ในการพัฒนานักเรียนต่อไป ซึ่งสอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ที่กำหนดให้สถานศึกษาจัดการศึกษาประเมินผู้เรียน โดยพิจารณาจากการพัฒนาการของผู้เรียน ความประพฤติ การสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้การร่วมกิจกรรมและการทดสอบควบคู่ไปในกระบวนการจัดการ

เรียนรู้ ตามความเหมาะสมของแต่ละระดับ และรูปแบบการศึกษา เพื่อใช้เป็นเครื่องมือ ในการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ และจะช่วยให้นักครูมีทางเลือกในการจัดการ เรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพได้ทางหนึ่ง

ความมุ่งหมายของการวิจัย

เพื่อศึกษาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ของนักเรียน ด้านใฝ่เรียนรู้ อยู่อย่าง พอเพียง และจิตสาธารณะ

วิธีดำเนินการวิจัย

1. กลุ่มผู้ให้ข้อมูลได้แก่นักเรียน โรงเรียนบ้านวังบัวสามัคคีวิทยา อำเภอกันทรวิชัย เขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา มหาสารคาม เขต 1 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 10 คน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 6 คน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 4 คน รวม จำนวน 20 คน

2. กรอบเนื้อหาที่ใช้ในการวิจัย

คุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านใฝ่ เรียนรู้ อยู่อย่างพอเพียง และมีจิตสาธารณะ

3. ระยะเวลาและสถานที่ สถานที่ โรงเรียนบ้านวังบัวสามัคคี อำเภอกันทร วิชัยจังหวัดมหาสารคาม ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2559

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยกำหนดเกณฑ์การประเมิน พฤติกรรมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้าน ใฝ่เรียนรู้ อยู่อย่างพอเพียง และจิต สาธารณะ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย จำนวน 3 ชนิด ได้แก่

1. แบบแบบสอบถามคุณลักษณะ พฤติกรรมใฝ่เรียนรู้ จำนวน 15 ข้อ
2. แบบแบบสอบถามคุณลักษณะ พฤติกรรมอยู่อย่างพอเพียง จำนวน 15 ข้อ
3. แบบแบบสอบถามคุณลักษณะ พฤติกรรมจิตสาธารณะ จำนวน 15 ข้อ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัย ดำเนินงานเป็นขั้นตอน ดังนี้

1. ทำหนังสือขอความอนุเคราะห์ เก็บรวบรวมข้อมูลจากคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ถึงผู้บริหาร โรงเรียนที่เป็นกลุ่มเป้าหมาย
2. ผู้วิจัยติดต่อกับผู้บริหาร โรงเรียนที่เป็นกลุ่มเป้าหมายและทำการนัด หมายวันและเวลากับนักเรียนในการใช้ แบบสอบถาม
3. อธิบายให้นักเรียนที่เป็น กลุ่มเป้าหมายเข้าใจวัตถุประสงค์ และ ผลประโยชน์ที่จะได้รับจากการทำ แบบสอบถามการอยู่อย่างพอเพียง

4. อธิบายให้กลุ่มเป้าหมายที่
เข้าใจวิธีตอบแบบสอบถามพฤติกรรม
คุณลักษณะอันพึงประสงค์ก่อนที่นักเรียน
จะให้ทุกคนเริ่มตอบแบบสอบถาม ด้านใฝ่
เรียนรู้ อยู่อย่างพอเพียง และจิตสาธารณะ

5. นัดหมายวันเวลานักเรียน
กลุ่มเป้าหมาย และส่งแบบสอบถามกลับคืน

ผลการวิจัย

การวิจัยคุณลักษณะอันพึงประสงค์
ของนักเรียน ด้านใฝ่เรียนรู้ อยู่อย่าง
พอเพียง และจิตสาธารณะ โรงเรียนบ้าน
วังบัวสามัคคีวิทยา ผู้วิจัยได้สรุปผล
ดังตาราง 1

ตาราง 1 ผลการวิจัยคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนด้านใฝ่เรียนรู้ อยู่อย่างพอเพียง
และจิตสาธารณะ

ที่	คุณลักษณะอันพึงประสงค์	\bar{X}	SD	แปลผล
1	ด้านใฝ่เรียนรู้	3.95	0.60	มาก
2	ด้านอยู่อย่างพอเพียง	3.35	0.93	ปานกลาง
3	ด้านจิตสาธารณะ	3.68	0.15	มาก
เฉลี่ย		3.66	0.54	มาก

ผลการวิจัยคุณลักษณะอันพึง
ประสงค์ของนักเรียนด้านใฝ่เรียนรู้ อยู่อย่าง
พอเพียง และจิตสาธารณะ โรงเรียนบ้านวัง
บัวสามัคคีวิทยา โดยภาพรวมอยู่ในระดับ
มาก มีค่าเฉลี่ย 3.66 เรียงลำดับจากมากไป
หาน้อยตามลำดับคือ

1. คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของ
นักเรียน ด้านใฝ่เรียนรู้ มีค่าเฉลี่ย 3.95
อยู่ในระดับมาก

2. คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของ
นักเรียนด้านจิตสาธารณะ มีค่าเฉลี่ย 3.68
อยู่ในระดับมาก

3. คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของ
นักเรียนด้านด้านอยู่อย่างพอเพียง มี
ค่าเฉลี่ย 3.35 อยู่ในระดับมาก

อภิปรายผล

1. ผลการวิจัยคุณลักษณะอันพึง
ประสงค์ของนักเรียนด้านใฝ่เรียนรู้
โรงเรียนบ้านวังบัวสามัคคีวิทยา มีค่าเฉลี่ย
3.95 อยู่ในระดับ มาก อาจเป็นผลมาจาก
สถานศึกษาดำเนินนโยบายและพัฒนา
การศึกษา ที่ส่งเสริมคุณลักษณะอันพึง
ประสงค์ของนักเรียนด้านใฝ่เรียนรู้ ให้สอด
รับกับวิสัยทัศน์ หลักการและจุดหมายของ

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (กระทรวงศึกษาธิการ. 2551 : 5) 1) ข้อที่ 4 ใฝ่เรียนรู้ ซึ่งเป็นคุณลักษณะที่แสดงออกถึงความตั้งใจ เพียรพยายาม ในการเรียนแสวงหาความรู้จากแหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียนผู้ที่ใฝ่เรียนรู้ เป็นผู้ที่มิได้มีลักษณะซึ่งแสดงออกถึงความตั้งใจ เพียรพยายามในการเรียนและเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้แสวงหาความรู้จากแหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียนอย่างสม่ำเสมอ ด้วยการเลือกใช้สื่ออย่างเหมาะสม บันทึกความรู้ วิเคราะห์ สรุปเป็นองค์ความรู้ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ ถ่ายทอด เผยแพร่ และนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ ประกอบด้วยตัวชี้วัด คือ 1) ตั้งใจ เพียรพยายามในการเรียนและเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ และ 2) ความรู้จากแหล่งเรียนรู้ ต่าง ๆ ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียนด้วยการเลือกใช้สื่ออย่างเหมาะสม สรุปเป็นองค์ความรู้ และสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ และสอดคล้องกับอมรรัตน์ จันทร์เขียว (2554 : 76) ได้ศึกษาการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและพฤติกรรมใฝ่เรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่อง ประโยค ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ด้วยวิธีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้กลุ่มร่วมมือ แบบ TAI พฤติกรรมใฝ่เรียนรู้ของนักเรียนที่มีต่อ

แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง ประโยคกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ด้วยวิธีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้กลุ่มร่วมมือแบบTAI โดยรวมอยู่ระดับดีมาก คะแนนเฉลี่ยทั้ง 6 แผน มีค่าเท่ากับ 15.02 จากคะแนนเต็ม 18 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 83.44 นอกจากนี้ผู้วิจัยยังพบว่าโรงเรียนควรส่งเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนด้านใฝ่เรียนรู้ ที่มีค่าเฉลี่ยน้อย ได้แก่ การสนใจร่วมกิจกรรม การอ่าน การเอาใจใส่และมีความเพียรพยายามในการเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ย 3.55 การบันทึกความรู้วิเคราะห์ตรวจสอบ จากสิ่งที่เรียนรู้ สรุปเป็นองค์ความรู้ได้ดีเยี่ยม นำเสนอได้ มีค่าเฉลี่ย 3.60 แลกเปลี่ยนความรู้ด้วยวิธีการที่หลากหลาย และนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ มีค่าเฉลี่ย 3.75 ศึกษาค้นคว้าหาความรู้จากหนังสือ เอกสาร สิ่งพิมพ์สื่อเทคโนโลยีต่าง ๆ และสนใจร่วมกิจกรรมการอ่านค่าเฉลี่ย 3.80 เป็นต้น

2.ผลการวิจัยคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนด้านอยู่อย่างพอเพียง โรงเรียนบ้านวังบัวสามัคคีวิทยา มีค่าเฉลี่ย 3.35 อยู่ในระดับ มาก อาจเป็นผลมาจากสถานศึกษาดำเนินนโยบายและพัฒนาการศึกษา ที่ส่งเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนด้านใฝ่เรียนรู้ ให้สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ หลักการและจุดหมายของ

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (กระทรวงศึกษาธิการ. 2551 : 5) 1) ข้อที่ 5 อยู่อย่างพอเพียง ซึ่งเป็นคุณลักษณะที่แสดงออกถึงการดำเนินชีวิตอย่างพอประมาณ มีเหตุผล รอบคอบ มีคุณธรรม มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี และปรับตัวเพื่ออยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุขผู้ที่อยู่อย่างพอเพียง คือ ผู้ที่ดำเนินชีวิตอย่างประมาณตน มีเหตุผล รอบคอบระมัดระวัง อยู่ร่วมกับผู้อื่นด้วยความรับผิดชอบ ไม่เบียดเบียนผู้อื่น เห็นคุณค่าของทรัพยากรต่าง ๆ มีการวางแผนป้องกันความเสี่ยง และพร้อมรับการเปลี่ยนแปลง ประกอบด้วย ตัวชี้วัด 1) ดำเนินชีวิตอย่างพอประมาณ มีเหตุผล รอบคอบ มีคุณธรรม และ 2) มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี ปรับตัวเพื่ออยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข และสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุพล แก้วหนองแสง (2554 : 93-94) ได้ศึกษา พบว่าพัฒนา นักเรียนให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์อยู่อย่างพอเพียง โรงเรียนบ้านโนนพุทธรา อําเภอพิมาย จังหวัดนครราชสีมา ผู้ร่วมศึกษาควรมีความรู้ ความเข้าใจ และมีความสามารถ ในการพัฒนาการดำเนินการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ อยู่อย่างพอเพียงของนักเรียน จากการวิเคราะห์ความคิดเห็นของผู้ร่วมศึกษาค้นคว้าพบว่า ส่งผลให้นักเรียนมีพฤติกรรมที่เปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้น นอกจากนั้นผู้วิจัยพบว่า

โรงเรียนควรส่งเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนด้านอยู่อย่างพอเพียงที่มีค่าเฉลี่ยปานกลาง ได้แก่ นักเรียนพิจารณาอย่างรอบคอบก่อนตัดสินใจใช้จ่าย มีค่าเฉลี่ย 2.95 นักเรียนใช้สิ่งของเครื่องใช้อย่างประหยัด คุ่มค่าและเหมาะสม มีค่าเฉลี่ย 3.10 นักเรียนยอมรับฟังและเคารพในความคิดเห็นที่แตกต่างของผู้อื่นในการแสดงความคิดเห็นหรือการให้ข้อเสนอแนะ นักเรียนมีการวางแผนการทำงาน ตรวจสอบประเมินทุกขั้นตอนอย่างระมัดระวังเพื่อให้งานสำเร็จตามเป้าหมายมีค่าเฉลี่ย 3.15 และนักเรียนใช้คอมพิวเตอร์หรืออินเทอร์เน็ตเพื่อการศึกษาหาความรู้ และทำงานเป็นสำคัญนักเรียน ชี้แจงแสดงเหตุผลด้วยความสุภาพอ่อนน้อมและเคารพในสิทธิเสรีภาพของผู้อื่นมีค่าเฉลี่ย 3.20 เป็นต้น

3. ผลการวิจัยคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนด้านจิตสาธารณะ โรงเรียนบ้านวังบัวสามัคคีวิทยา มีค่าเฉลี่ย 3.68 อยู่ในระดับ มาก อาจเป็นผลมาจากสถานศึกษาดำเนินนโยบายและพัฒนาการศึกษา ที่ส่งเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนด้านใฝ่เรียนรู้ให้สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ หลักการและจุดหมายของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (กระทรวงศึกษาธิการ. 2551 : 5) ข้อที่ 8 มีจิตสาธารณะ ซึ่งเป็น

คุณลักษณะที่แสดงออกถึงการมีส่วนร่วมในกิจกรรมหรือสถานการณ์ที่ก่อให้เกิดประโยชน์แก่ผู้อื่น ชุมชน และสังคม ด้วยความเต็มใจกระตือรือร้น โดยไม่หวังผลตอบแทนผู้ที่มีจิตสาธารณะ คือ ผู้ที่มีลักษณะเป็นผู้ให้และช่วยเหลือผู้อื่น แบ่งปันความสุขส่วนตนเพื่อทำประโยชน์แก่ส่วนรวม เข้าใจ เห็นใจผู้ที่มีความเดือดร้อนอาสาช่วยเหลือสังคมอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมด้วยร่างกาย สติปัญญา ลงมือปฏิบัติเพื่อแก้ปัญหา หรือร่วมสร้างสรรค์สิ่งที่ดีงามให้เกิดในชุมชน โดยไม่หวังสิ่งตอบแทน ประกอบด้วย ตัวชี้วัด 1) ช่วยเหลือผู้อื่นด้วยความเต็มใจโดยไม่หวังผลตอบแทน 2) เข้าร่วมกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อโรงเรียน ชุมชน และสังคม และสอดคล้องกับ ทัศนคติ พวงพันธ์ (2552 : 94-95) ได้ศึกษาการพัฒนาจิตสาธารณะนักเรียนโรงเรียนบ้านตาอุด ตำบลตาอุด อำเภอชูขันธุ์ จังหวัดศรีสะเกษ ในด้านการรักษาความสะอาดบริเวณโรงเรียน การเก็บรักษาทรัพย์สินสมบัติส่วนรวมของโรงเรียน พบว่าการพัฒนาจิตสาธารณะของนักเรียนโรงเรียนบ้านตาอุด อำเภอชูขันธุ์ จังหวัดศรีสะเกษจากการดำเนินงานทั้ง 2 วงรอบทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในการดำเนินการ ดังนี้ 1. นักเรียนรู้จักรักษาความสะอาดบริเวณโรงเรียน ห้องเรียน ห้องน้ำ การรักษาความสะอาดบริเวณ

โรงเรียนนักเรียนช่วยกันทำเขตรับผิดชอบบริเวณโรงเรียนสะอาด 2. นักเรียนเก็บรักษาทรัพย์สินสมบัติส่วนรวมของโรงเรียน จอบ เสียม กรรไกรตัดหญ้าโต๊ะ เก้าอี้ ที่ตกขยะ ถังขยะ ไม้กวาด เป็นระเบียบเรียบร้อย นอกจากนี้ผู้วิจัยพบว่าโรงเรียนควรส่งเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนด้านจิตสาธารณะ ที่มีค่าเฉลี่ยระดับปานกลาง ได้แก่ ฉันมีความเห็นว่าเป็นสังคมปัจจุบันการกีดกันคนอื่นในการใช้ของส่วนรวมเป็นเรื่องธรรมดาไม่เสียหาย มีค่าเฉลี่ย 3.35 ฉันยินดีบริการหรือให้ความสะดวกกับผู้ที่หลงทางหรือมาถามทางเพื่อนในห้องไม่สบายฉันจะอาสาทำเวรแทนเพื่อนคนนั้น มีค่าเฉลี่ย 3.40 และเมื่อต้องใช้ของส่วนรวมฉันเอามาใช้เท่าที่จำเป็น แม้ว่าสิ่งนั้นจะมีมากมาย มีค่าเฉลี่ย 3.45 เป็นต้น

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1.1 ควรนำข้อมูลที่ได้จากการวิจัยนำมาวิเคราะห์เพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ให้สอดคล้องกับบริบทและสภาพท้องถิ่นมากขึ้น

1.2 ครูผู้สอนควรจัดกิจกรรมการเรียนรู้การสอนให้เอื้อต่อการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน ด้านใฝ่เรียนรู้ อยู่อย่างพอเพียง และจิตสาธารณะ

ควรกระทำตนเป็นแบบอย่างที่ดีต่อศิษย์
เพราะถือว่าครูเป็นบุคลากรที่สำคัญต่อการ
จัดกิจกรรม

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยต่อไป

2.1 ควรศึกษาเปรียบเทียบ
คุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านอื่น ๆ ของ
นักเรียน เช่น ความตรงต่อเวลา ความ
ประหยัด ความเมตตา กรุณา การแสวงหา
ความรู้เพิ่มเติม และการพึ่งตนเอง

2.2 ควรศึกษาเปรียบเทียบ
จริยธรรมด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของ
ด้าน ใฝ่เรียนรู้ อยู่อย่างพอเพียง และจิต
สาธารณะ ในขอบเขตที่กว้างขึ้น เช่น

ระดับโรงเรียน ระดับจังหวัด เพื่อจะได้
ข้อสรุปที่ครอบคลุมและชัดเจนมากยิ่งขึ้น

2.3 ควรศึกษาและพัฒนาการ

ดำเนินงานเสริมเสริมคุณลักษณะอันพึง
ประสงค์ของนักเรียนให้ครบทั้ง 8 ด้าน ตาม
หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน
พ.ศ. 2551

2.4 ควรศึกษาและพัฒนาการ

ดำเนินงานสร้างเสริมคุณลักษณะอันพึง
ประสงค์ของนักเรียนโดยใช้กลยุทธ์อื่นที่
หลากหลาย

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. (2547). *หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544*. พิมพ์ครั้งที่ 3.

กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.

กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*.

กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.

กฤษณ์ พวงพันธ์. (2552). *การพัฒนาจิตสาธารณะของนักเรียนโรงเรียนบ้านตาอุด*

อำเภอชุมขันธ์ จังหวัดศรีสะเกษ. การศึกษาค้นคว้าอิสระ กศ.ม. มหาสารคาม :
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2553). *ปรัชญาของ*

เศรษฐกิจพอเพียง. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ 21 เซ็นจูรี.

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. (2553). *แนวทางการพัฒนาการวัดและประเมิน*

คุณลักษณะอันพึงประสงค์ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน

พุทธศักราช 2551. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.

สุพลแก้ว หนองแสง. (2554). การพัฒนานักเรียนให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์อยู่อย่างพอเพียงโรงเรียนบ้านโนนพุทรา อำเภอพิมาย จังหวัดนครราชสีมา.

การศึกษาค้นคว้าอิสระ กศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

สนอง นามมูลตรี. (2554). การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและพฤติกรรมใฝ่เรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่อง ประโยค ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ด้วยวิธีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้กลุ่มร่วมมือ แบบ TAI. การศึกษาค้นคว้าอิสระ กศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

อมรัตน์ จันทร์เขียว. (2554). การพัฒนารูปแบบการสอนเพื่อสร้างเสริมจิตสาธารณะชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2. การศึกษาค้นคว้าอิสระ กศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

อมรวิชญ์ นาคทรพรพ. (2551). สถิติตัวบ่งชี้สภาวะการณเด็กและเยาวชน. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.